

Olga Căpățână

DINCOLO
DE
BEZNĂ

Olga Căpățână

DINCOLO
DE
BEZNĂ

Editura ARC

Redactor: *Inga Druță*
Corector: *Viorica-Ela Caraman*
Coperta: *Ana Glibiciuc*
Redactor tehnic: *Mihai Dimitriu*

Editura ARC, str. G. Meniuc nr. 3, Chișinău;
tel.: (3732) 73-36-19, 73-53-29; fax: (3732) 73-36-23;
e-mail: info.edituraarc@gmail.com
www.edituraarc.md

DIFUZARE

SC ALLAS TRADING SRL
500256, Brașov, jud. Brașov, str. Jepilor nr. 6, bl. A6B, ap. 7;
tel.: 0368-452038; fax: 0368-452039
e-mail: books@allas-trading.com; www.cumparacarti.ro

© Olga Căpățână
© Editura ARC, 2021

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Căpățână, Olga.

Dincolo de beznă / Olga Căpățână; coperta: Mihai Bacinschi. – [Chișinău]:
Arc, 2021 (Tipogr. „Bons Offices”). – 236 p.

ISBN 978-9975-0-0.

821.135.1(478)-31

C 39

Mâinile aruncate după cap, întinsă pe mătasea vișinie, tachina și îmbia cu rotunjimile, curbele și depresiunile corpului ei gol. Încânta cu o piele impecabil de netedă, bronzată și cu altceva, pur individual, pentru care nici măcar nu găsești cuvinte. Părul dezordonat, nepieptănat după somn, lipsa de ruj pe buze, fața somnoroasă, ridurile fine de lângă colțurile ochilor și între sprâncene – toate acestea atât de naturale, atât de atrăgătoare...

Perdeaua de la fereastră a zvâcnit, a tremurat de parcă s-a speriat, atârând neajutorată, în timp ce el deschise ușa și zăbovi pe prag zâmbind. Ce ar trebui să simtă un bărbat atunci când se uită la corpul impecabil, cu pielea bronzată, al femeii? Nu anii ei, desigur – Angela are patruzeci și șapte de ani, de altfel. Fabio a zăbovit în pragul dormitorului cu o ceașcă de cafea, pe care a făcut-o cu propriile mâini. Pentru ea.

Primăvara se ivește sfioasă în fereastră, nuanțând pereții cu o culoare aurie, își joacă razele pe masa reflectată în geamurile ferestrei. Ea completa această strălucire, mai bine zis, lumina venea parcă de la zâmbetul ei.

Fabio trebuia să plece la serviciu, întârzia, dar cum să plece așa, fără s-o sărute, fără să se atingă de ea? Azi Angela pleca acasă, în țara ei, de obicei, pleca la fiecare început de vară. Acum pleacă la început de pandemie. De ce? Ce o

așteaptă acolo, într-o țară unde medicina e la pământ? Va veni îndată de la serviciu, s-o ducă la aeroport.

– Basta, Ángela, tu nu vei sta trei luni în Moldova. Am nevoie de tine aici. De ce taci? Mă iubești?

– Fabio, știi doar că te iubesc. Dacă zici tu basta, înseamnă basta.

– Il mio piccolo¹, vin repede și mergem la aeroport. Nu pleca fără mine.

– Te aștept, amore.

– Să nu uiți toate actele medicale și testul pe care l-ai făcut, să nu ai probleme în aeroport. Și iată contractul de muncă pentru a trece înapoi vama.

– Bine, amore.

Fabio a plecat, iar Angela a mai stat în pat puțin, a băut cafeaua pregătită de Fabio, s-a ridicat încet, lenș și a intrat în baie. După un duș, Angela și-a studiat meticolos reflecția în oglindă. Această invenție nu are milă. Ca și inventatorul ei, care, bănuia Angela, ura femeile, așa că le-a dat o bucată de adevăr amar – o oglindă. Adevărul este că dacă nu s-ar fi îngrijit de ea însăși, luptând pentru tinerețe și controlând succesul în oglindă, lui Fabio nu i-ar fi venit ideea nebună de a o aduce la el în casă.

Angela a venit în Franța, ca și multe alte moldovence, să muncească. Și nu pentru că nu avea ce mânca acasă. Slavă Domnului, soțul ei avea de lucru și putea face parale. Aveau nu casă – castel, poți spune. Dar de ce să nu vadă și ea lumea, când fiica ei lucra la Paris, a luat-o și pe soră-sa, iar ea, Angela, să stea acasă?

---

¹ Micuța mea.

Lucra și locuia la o bătrână în Argenteuil, Val-d'Oise. Madame era în toate mințile la ai ei nouăzeci de ani, mergea o dată pe săptămână la cumpărături, își făcea singură toaleta. Angela avea grijă de casă și pregătea mâncare. Asta știa să facă. Madame avea un fiu, care venea des la mama, mergeau la restaurant sâmbăta, iar duminica – la biserică. Ce e drept, de când a venit Angela să lucreze în casă, Fabio venea mai des. Pentru că s-a poticnit și era să cadă când a văzut ochii ei frumoși, adânci, buzele bosumflăte, umerii înguști, picioarele lungi... Dacă ar ști Fabio câți bărbați și-au rupt gâtul, întorcând capul după Angela! Fabio, ca și toți italienii, punea accentul pe primul „A” când îi rostea numele. Și era sigur că Ángela este un înger. Ceilalți puneau accentul pe ultimul „a”, cum pronunță toți francezii.

Angela avea două fiice. Gabriela și Dorina. Avea și un soț, care o iubea prostește, nebunește, ca un idiot, ca un prostănac. Prostănac îi zicea și Angela. Oamenii îl stimau, știau că este deștept, omenos, generos și cumsecade. Dar ce știu oamenii? Angela știa mai bine.

Valizele erau gata, a pregătit cadouri pentru nașă, pentru finii, pentru primăriță, pentru doctorița de sector. Nu mare lucru de scumpete, doar niște atenții. Că Angela nu uită de prieteni și de rude. Și vor veni oaspeți, și va întinde mese. Era gata de plecare, iar Fabio întârzia.

Când a coborât de la etaj, a văzut-o pe fiică-sa cea mare, Gabriela, care privea prin geam. Părul blond i se revărsa pe spate, frumos, în valuri. Rochia cea albastră, dăruită de soțul ei, de la Armani, pantofi ușori cu tocuri. A

intrat în casa ei încălțată! Ura, care îi umplea inima ori de câte ori o privea, s-a revărsat peste margini.

* * *

„Copila cea în rochie cu buline, cu șosete albe, încălțată cu pantofiori cafenii, este mama mea. Păr lung, adunat în două cosițe, un zâmbet timid și o gropiță în obrăjorul stâng. Doar o gropiță, dar câtă vâlvă făcea cu ea în sufletele băieților! Poza e alb-negru. Albul e aparența care se vede pe negru...”

Poza era făcută atunci când a terminat opt clase și a fugit la un băiat din satul vecin. De aici i se trage boala, care durează până acum, când și Gabriela, slavă Domnului, a ajuns la o vârstă la care se poate proteja de acea patimă nesănătoasă care i-a afectat viața. Gabrielei, soțului, ei înseși. Zicea cineva deștept foc că toate temerile noastre se trag din copilărie. Inima poate fi plină de dragoste, care ar încălzi multe suflete, ar lumina casa și zâmbetele oamenilor. O inimă poate fi plină de ură, o ură distrugătoare, care dărâmă casa și viețile celor din jur. Cine încarcă inimile oamenilor și cine decide ce să toarne – miere sau venin?

Privește fotografia, unica ce i-a rămas de la bunica, poza luată special ca s-o rupă, pentru a destrăma acel vis urât care a început la opt ani și o urmărește până acum, pentru a dezlega acel nod, legat de cineva, poate de Cel de Sus – are și el nevoie de distracție, nu?

Deci după cum ați înțeles, poza nu a rupt-o, nu a ars-o, nu i-a împuns ochii cu acul. Ochii cei frumoși, catifelăți, parcă umezi tot timpul, mari, alungiți frumos spre tâmpole.

Numai Dumana bunicii avea așa ochi frumoși, acoperiți cu o vlagă uleioasă, adâncă. Dumana este vaca ce hrănea familia pe timpul copilăriei Gabrielei. Și dacă cineva spune „ești prost ca o vacă” sau „ești grasă ca o vacă”, atunci acel cineva este, sigur, prost, fiindcă Dumana era frumoasă, grațioasă, deșteaptă și foarte generoasă. În Franța, dacă ești uimit de ceva, spui: *Ah! La vache*²! Iar ca să pară sigur, se spune: *vachement*³! În India vacile sunt considerate animale sfinte și numai moldovenii pot vedea un animal ca ceva negativ și pot pune epitete nemeritate. Ea, Dumana, i-a ținut cu laptele ei... Gabrielei îi plăcea s-o spele, s-o îngrijească, să ascundă un călcâi de pâine pentru ea.

Dar de ce a sărit de la poza mamei la Dumana? Ah, ochii... ochii mamei. Frumoși, alungiți spre tâmples, adânci și catifelati. Răi și amenințatori, strânși ca lama, când o priveau. Mama Gabrielei era frumoasă. Era tânără, naivă ca frunza de tei. Nu învăța prea bine. Credea că frumusețea îi va înlocui inteligența. Sau poate nu credea... nici nu bănuia că inteligența și bunătatea sunt cele mai frumoase lucruri pentru o femeie. De unde? Era o copilă fără lecturi, neexperimentată.

Serata de absolvire a școlii de 8 ani a fost cu multă veselie. După înmânarea diplomelor au început dansurile. De Angela s-a apropiat Petrică, un flăcău în toate mințile, student în anul doi la o facultate din Chișinău. Ce căuta el acolo? Distracție căuta, ce altceva? Angela era cea mai

---

²Vacă.

³Într-adevăr.

frumoasă. Era cert. Măgulită de atenția băiatului, ea se îndrăgosti pe loc. Știți, banalitatea ceea a primei iubiri, peste care unii trec ușor, dar care rămâne în amintire ca ceva curat, neobișnuit de frumos. Dar pentru Angela nu a trecut ca o aventură frumoasă, acea nebunie o ține în chingi o viață. I-a paralizat și pe cei din familie, mai ales pe tatăl Gabrielei.

Tatăl Gabrielei? Nu, Petrică nu este tatăl ei, de unde? El a profitat de mama și a trimis-o acasă. Tatăl ei este alt nebun. Doamne ferește!, el nu a stat la casa de nebuni, este un om cu scaun la cap, cu facultatea la Institutul Politehnic, mai apoi – mare șef la conducerea unui executiv raional. Și toate acestea – datorită nebuliei, mai precis – dragostei nebune pentru Angela.

Dar haideți s-o luăm de la început, încetisor, rând pe rând.

Gabriela Dumitriu, fostă Dorescu, este o femeie în floarea vârstei, frumoasă și cumsecade – așa spune lumea și ea o crede. Leșinată după soțul ei, care o alintă, o corcolește, datorită dragostei lui s-a născut a doua oară. Locuiește în Franța. Numele este un moft al mamei, căreia îi place să înzorzoneze totul. Nimeni, până a veni în Franța, nu folosea numele ei complet, cineva se obișnuise cu Gabi, altcineva cu Ela. Dar pentru francezi ea este anume Gabriela.

Angela este sigură că Gabriela i-a stricat viața, a apărut pe neașteptat de masă, nechemată, nedorită, atunci când ea abia trecuse de șaptesprezece ani. Dar nu asta e cea mai mare lovitură – de la Petrică ar fi fost cel mai iubit copil, însă ea a luat începutul de la tata, neghiobul de Grigore al

Eleonorei lui Fima Dorescu. Nu era Fima Dorescu cel mai negospodar om din sat, da' și Grigore nu era băiat de lepădat, ba din contra – înalt, frumos, blond, cu școală, avea casă bună, proaspăt venit în sat ca specialist în construcții.

Problema era alta. Angela nu l-a iubit și s-a măritat cu el ca să acopere rușinea pe care a înfăptuit-o. Sora mai mare a mamei a pus totul la cale, haimanaua de fată trebuie măritată, că ea, sora mai mare, este în pragul vieții și așteaptă pețitori, dar cine o va lua pe ea, dacă soră-sa umblă pe la case străine cu steaua?

Gabriela a crescut o fetiță foarte fericită. Până la opt ani, când Angela a născut-o pe Dorina și avea nevoie de dădacă. A venit la bunica, fără niciun fel de pregătire, i-a zis să-și ia hainele și să meargă acasă. Gabriela a plâns, s-a apucat de fusta bunicii, iar Angela a înșfăcat-o de mână și a tras-o afară. Cât o trăgea, ea se agăța de scaun, față de masă, ușă, dar nimic nu a împiedicat-o pe Angela s-o care cu de-a sila acasă. Aici s-a sfârșit copilăria Gabrielei.

Bunica a crescut-o de la vârsta de trei săptămâni. Încă de afară a auzit țipetele Angelei, care răcnea la copilă. A intrat în casă și a rămas trăsniță: Angela încerca să-i vâre gurguiul sânelui în gură, iar ea strângea buzele și nu-i permitea să o hrănească. Angela țipa și o zgâlțâia, de i se clătina capul în toate părțile, Gabriela țipa și strângea cu îndârjire gura. Bunica s-a apropiat, a luat copila în brațe și ea a încetat să plângă. Angela a căzut pe podea și striga, și plângea, rupându-și părul din cap.

Bunica avea patru copii, Grigore era cel mai mare, după el șapte ani nu au avut copii, apoi au apărut încă trei,

unul după altul. Diferența dintre Gabriela și tanti Ana era de nouă ani. Ce se mai lăfăia în dragostea fraților tatei! Iar Ana era ca o soră mai mare. În opt ani, nu a mers la părinții ei niciodată. Dar nici mama ei nu a prea bătut pragul casei soacrei pentru a-și vedea fiica.

O trimite buna la magazin să cumpere pâine. Acolo e un rând de vreo cincisprezece oameni. Gabriela face coadă și deodată, peste cinci oameni, o zărește pe Angela. Se face că nu o vede, se ascunde în spatele unei femei plinuțe, apleacă capul în jos. Angela cumpără ce are de cumpărat și se întoarce să plece. Gabriela întoarce capul în altă parte, se pitește în stânga doamnei și, slavă Domnului, ea trece fără s-o observe. Fetița respiră ușurată și își îndreaptă spina, ajunge în fața vânzătoarei și cere pâine.

De câte ori a trecut pe lângă poarta casei unde locuiau părinții ei, se pitea și se apleca să nu fie văzută. Apoi s-a născut Dorina și Angela a adus-o acasă. Până a terminat școala, a umblat cu vânătăi, cucuie, julituri. Dar durerea fizică e nimic în comparație cu frica și durerea sufletească. Când era tata acasă, Gabriela era chiar fericită, pentru că Angela nu-și permitea s-o bată și s-o umilească de față cu tata. Vă dați seama cum aștepta să termine școala și să plece la Chișinău, la facultate!

* * *

Grigore era fiul mai mare al Eleonorei lui Fima Dorrescu. Eleonora, o femeie frumoasă, zveltă, lucra la grădina colhozului, ca șefă de echipă. Cu Efim al ei s-au luat când ea avea șaptesprezece ani, iar el – douăzeci. Pe ea pu-

sese ochiul fratele mai mare al lui Fima, Vasile, dar ea s-a măritat cu Fima, pentru că l-a îndrăgit de pe la vreo treisprezece ani. Părinții le-au făcut nuntă, sovietul sătesc le-a distribuit loc de casă, la clacă au venit mulți vecini și rude, i-au ajutat să ridice pereții. Ei erau tineri, cumiști, muncitori. Casa cerea mulți bani, deocamdată era gata doar o parte din casă, o cameră și bucătăria. În rest, Fima lucra singur, cu ajutorul Eleonorei. Grigore a apărut în șaizeci, iar în șaizeci și trei pe Fima l-au închis, pentru că cineva a denunțat la miliție cum că el a furat din depozitul colhozului ardezie pentru a acoperi casa. Fima nu a furat nimic, pentru că el voia să acopere casa cu oale roșii, aduse din Cernăuți. Dar au găsit în fundul grădinii câteva foi de ardezie și l-au judecat. Patru ani de pușcărie pentru trei foi de ardezie, aduse de cineva special, pentru a-l separa de familie. Acel cineva era chiar fratele mai mare, care a venit s-o pețească pe Eleonora, îndată după ce a fost dus Fima. Eleonora l-a scuipat în față, i-a închis ușa în nas și apoi s-a plâns socrului pentru ce a făcut Vasile. Socrii nu au crezut-o. Cum s-o creadă, parcă ei au crescut și au educat iude, nu copii?

Eleonora muncea, creștea copilul singură, părinții o ajutau. Apoi a luat credit la bancă și, până s-a eliberat Fima, a terminat casa. Și oale roșii a adus din Cernăuți, așa cum a vrut să vadă casa soțului ei.

Grigore avea șase ani când s-a întors Fima, deoarece l-au eliberat cu un an mai repede pentru purtare bună și muncă în folosul statului. Mai departe a purtat-o pe palme pe nevasta sa. Au mai născut doi băieți și o fată, au crescut

nepoata, pe Gabriela. Ei îi spuneau Gabi și o alintau, și o iubeau mai mult chiar decât pe propriii copii.

Grigore creștea zvelt, deștept și frumos. Citea cărți, făcea sport, dar și îi ajuta pe părinți la gospodărie. A făcut studii la Politehnică, a învățat să construiască case și a venit ca specialist în raion, într-o societate de construcții. Și poate toate ar fi fost bune, dar s-a îndrăgostit de mezina lui Vanea Mazur. Eleonora știa ce-i dragostea și nu l-a oprit, dar i-a spus:

– Ia mai vezi, măi Gligoraș, mai sunt și alte fete în sat, pe asta las-o să mai crească.

– Aș lăsa-o să mai crească, vine altul s-o iubească! i-a răspuns cântând Grigore.

– Nu ai găsit tu fete de vârsta ta acolo, la facultate? Despre ce vei vorbi cu copila asta, care abia a terminat opt clase?

– Tu despre ce vorbești cu tata? Ambii cu șapte clase?

– Noi cu șapte clase, dar erau și „coridoare” atunci, la români. Cam tot așa ca și facultatea ta, copile.

– Mamă, am s-o învăț eu, o să-i permit să învețe, o voi ajuta. Nu vreau alta, mamă.

– Dacă o vrei așa de tare, să facem nunta!

Prima fiică s-a născut la un an după nuntă. Angela era nervoasă, nu-i permitea lui Grigore să se apropie de ea, plângea, făcea nazuri. Grigore a mers la un neurolog cunoscut și i-a cerut sfatul. Acela i-a spus că multe femei după naștere au aceeași purtare, darmită Angela, la șaptesprezece ani. Grigore îi căuta în coarne, îi aducea flori și cadouri. Nimic nu mergea între ei. Odată a venit Eleono-

ra și a luat copila la ei. Credea Grigore că acum totul va fi bine. Angela s-a cerut la lucru. Unde să lucreze ea, cu ale ei opt clase? Și s-a decis Grigore s-o trimită la învățătură, la o școală profesională. Sau poate asistentă medicală. Angela a ales să învețe de frizer. Grigore insista la ceva mai... altceva, dar Angela a vrut frizer – frizer să fie. Trebuia să învețe doi ani – școala profesională prevedea și certificat de școală medie. Pleca dimineața și venea seara acasă. Apoi a cerut un loc în cămin – avea practică sau altceva. Lui Grigore nu i-a plăcut acest lucru, dar ce avea să facă.

Avea Grigore un prieten bun, cu care a învățat la universitate, un fost coleg de clasă, care a făcut dreptul și lucra la judecătoria din centrul raional. El o cunoștea pe Angela și a înțeles-o de la bun început. Nu pentru că era mai deștept ca Grigore, ci fiindcă nu era îndrăgostit. El i-a spus într-o seară, la un pahar de vin:

– Are să te necăjească femeia asta, Grigore. E frumoasă, e tare sexy, dar vei suferi mult.

– Lasă, tu știi tot, măi Andrei. E soția mea, mi-a născut o fetiță. E tânără. Cu anii se va liniști.

Grigore singur nu credea în spusele sale, Angela nu numai că i-a afectat auzul și vederea, ci el era în pericol să se piardă pe sine din cauza unei pasiuni nebunești pentru ea.

Andrei a continuat:

– Am fost și eu îndrăgostit de una la Chișinău, tânără și nebunatică. Îmi zdruncina mintea, nu mai puteam gândi decât la corpul ei. Mă înnebunea și îmi sugea toată vloga, era să zbor de la facultate. De îndată ce am realizat